

ЕВАНГЕЛИЗАТОРИ, ИЗПЪЛНЕНИ С ДУХА

259. Евангелизатори, изпълнени с Духа, означава вестители, които се отварят без страх за действието на Светия Дух. На Петдесетница Духът кара апостолите да излязат от самите себе си и ги преобразява във вестители на великите Божии дела, способни да говорят на всеки човек на собствения му език. Светият Дух им дарява силата да възвестят новостта на Евангелието със смелост (*parhesia*) по всяко време и на всяко място дори когато срещат съпротива. Нека и днес призовем Светия Дух, като се уповаваме на молитвата, защото без молитва дейността ни може да се окаже безплодна, а посланието ни – безсилно. Исус иска евангелизаторите да възвестяват благата вест не само с думи, но преди всичко с живота си, преобразен от Божието присъствие.

260. В тази последна глава няма да се опитвам да синтезирам цялата християнска духовност, нито да изследвам големи теми като молитвата, Евхаристията или литургичното служение на вярата. На всички тези въпроси вече има посветени ценни текстове от Учението на Църквата, както и творби от уважавани и известни автори. Не бих искал да изменям или подобрявам тези съкровища. Искам само да изложа някои мисли за духа на новата евангелизация.

261. Когато кажем, че нещо е „одухотворено”,

обикновено имаме предвид наличието на вътрешен импулс, който окуражава, мотивира, подхранва и придава смисъл на нашата дейност като личност или общност. Изпълненото с Духа благовестие не е същото като група от задачи, които вършим по задължение, макар и да не са в нашия кръг от интереси и лични наклонности. Колко ми се иска да намеря верните думи, с които да опиша ентузиазма от един нов сезон на евангелизацията, изпълнен с ревност, радост, щедрост, смелост, безкрайна любов и привлекателност! Но съзнавам, че никакви поощрителни думи няма да бъдат достатъчни, ако в сърцата ни не гори огънят на Светия Дух. Благовестието, изпълнено с Духа, е тази евангелизация, която е водена от Светия Дух, Който е душата на Църквата, призвана да разпространява Благата вест. Затова преди да изложа някои духовни мотивации и предложения, бих искал още веднъж да призова Светия Дух. Моля Го да дойде и да обнови Църквата, да я преобрази и да я накара смело да излезе, за да благовести на всички народи.

I. ПРИЧИНИ ЗА ОБНОВЯВАНЕТО НА МИСИОНЕРСКИЯ ИМПУЛС

262. Вестителите на Благата вест, изпълнени с Духа, са евангелизатори, които се молят и работят. Мистичните концепции, лишени от солиден социален и мисионерски подход, не принасят полза за евангелизацията, както и дисертациите или пастирските практики, които са лишени от

духовността, способна да преобразява сърцата. Това се едностранчиви и частични предложения, които достигат само до малки групи и които се оказват неспособни да излязат извън техните затворени граници, защото в техния център не стои Евангелието. Необходима е способност за култивиране на вътрешно пространство, което придава християнски смисъл на посвещението и дейността.²⁰⁵ Без продължителни моменти на обожаване на Светото причастие, на молитвена среща със словото, на искрен разговор с Господа, работата ни лесно може да се окаже безсмислена, ревността ни да изтлее, а ние да изгубим енергията си в резултат на изтощението и трудностите. Църквата изпитва належаща необходимост от дълбокото дихание на молитвата и за моя голяма радост в различните църковни институции има все повече групи, посветени на молитвата и молитвено застъпничество, на молитвено четене на Божието слово и на постоянното обожаване на Евхаристията. И все пак „не трябва да се поддаваме на изкушението да предлагаме частна и индивидуалистичната духовност, която не се съгласува с изискванията на милосърдието, както и с произтичащото от Въплъщението.“²⁰⁶ Винаги съществува опасността някои моменти от молитвата да се превърнат в извинение животът да не бъде посветен на мисията; а „приватизацията“ (затварянето в частното, личното – б.р.) на

²⁰⁵ Срв. *Параграф* 36.

²⁰⁶ Йоан Павел II, Апостолическо послание *Novo Millennio Ineunte* (6 януари 2001), 52: AAS 93 (2001), 304.

стила на живот може да накара християните да потърсят убежище в някоя псевдо духовност.

263. Ще бъде от полза да не забравяме ранните християни и многобройните наши братя и сестри от историята, които са били изпълнени с радост, неукротима смелост и ревност във възвестяването на Евангелието. Някои хора днес се утешават с мисълта, че нещата не са толкова прости, колкото са били в миналото, но ние знаем, че Римската империя не е била благосклонна към Евангелското послание, към търсенето на справедливост и към опазването на човешкото достойнство. Всеки период от човешката история е белязан от наличието на човешки слабости, на егоизъм и самодоволство и впоследствие на изкушеност, която застрашава всички. Тези неща винаги са съществували под едно или друго прикритие, те са резултат от нашите човешки ограничения, а не от конкретната ситуация. Затова и не бива да твърдим, че днес ситуацията е по-тежка, тя е просто различна. Нека се поучим от светците, които са живели преди нас, които са преодолели трудностите на тяхната епоха. Затова и предлагам да се спрем и преоткрием някои от причините, които ще ни помогнат да им подражаваме днес.²⁰⁷

Лична среща със спасителната любов на Исус

²⁰⁷ Срв. V. M. Fernández, „Espiritualidad para la esperanza activa. Discurso en la apertura del I Congreso Nacional de Doctrina Social de la Iglesia (Rosario 2011)”, in *UCActualidad*, 142 (2011), 16.

264. Основният мотив за нашето благовестене е любовта на Исус, която сме приели и личната убеденост (опит), че сме от Него спасени, което ни кара все повече да Го обичаме. Но каква любов е тази, ако не ни накара да говорим за любимия, да го представим, да го запознаем с другите? Ако нямаме силното желание да споделим тази любов, тогава трябва още веднъж да се спрем в молитва и да Го помолим да се върне, за да докосне сърцата ни. Трябва да измолваме Неговата благодат всеки ден, да се молим Той да отвори студените ни сърца и да разтърси нашето хладно и повърхностно съществуване. Застанали пред Него с открито сърце, допускайки Неговия взор, да преоткрием този поглед на любовта, който Натанаил вижда в деня, когато Исус отива при него и му казва: „когато ти беше под смоковницата, видях те.” (Иоан. 1:48). Колко приятно е да стоим пред Разпятието или коленичили пред Светото причастие, просто да сме там! Колко е приятно, когато Той още веднъж докосне нашия живот и подбуди да споделяме и разгласяваме новия Му живот! Всъщност се случва така, че това, „кое-то сме видели и чули, ви възвестяваме” (1 Иоан. 1:3). Най-добрият стимул за споделяне на Евангелието извира от съзерцаването му с любов, от внимателното виждане в неговите страници и от тяхното четене. Ако подходим по този начин, ще успеем да възстановим духа на съзерцанието, който ще ни помогне отново да разберем, че сме били дарени със съкровище, което ни прави похуманни и ни помага да водим нов живот. Няма

нищо по-ценно, което да можем да предадем на другите.

265. Целият живот на Исус, отношението Му към бедните, Неговите действия и последователност, Неговите прости всекидневни жестове на милосърдие и пълното Му себеотдаване накрая, всичко това е скъпоценно и трябва да ни говори в личния живот. Винаги, когато преоткриваме това, се убеждаваме, че точно от това се нуждаят другите, дори и да не могат да го припознаят. „За Тогова прочее. Когато вие, без да знаете, почитате, за Него аз ви проповядвам” (Деян. 17:23). Понякога прехосваме ентузиазма си за мисия, забравяйки, че Евангелието отговоря на най-дълбоките ни нужди, защото ние сме сътворени за това, което ни предлага Евангелието: близостта с Исус и любовта на нашите братя и сестри. Ако успеем да изразим пълноценно красотата на същинското съдържание на Евангелието, това послание без съмнение ще докосне най-съкровениите желания на човешките сърца: „Мисионерът е убеден, че благодарение на делото на Духа, съществуват хора и народи, които живеят в очакване, дори несъзнателно, да опознаят истината за Бога, за човека, за това как да бъдем освободени от греха и смъртта. Ентузиазмът на мисионера да възвестява Христос произлиза от убеждението, че така той отговоря на това очакване”²⁰⁸. Ентузиазмът за евангелизацията се основава на

²⁰⁸ Йоан Павел II, Енциклика *Redemptoris Missio* (7 декември 1990), 45: AAS 83 (1991), 292.

това убеждение. Ние притежаваме съкровището на живота и любовта, което не може да бъде лъжливо, ние носим послание, което не може да подведе или разочарова. То прониква до дълбините на нашите сърца, като ни подкрепя и облагородява. Това е истина, която никога не остарява, защото тя достига толкова надълбоко, колкото нищо друго не може да проникне. Безкрайната ни тъга може да бъде излекувана само от една безкрайна любов.

266. Но това наше убеждение трябва да бъде подхранвано от обновения ни личен опит от Неговото приятелство и от Неговото послание. Невъзможно е да опазим ревността на благовестиято, без от личен опит да сме убедени, че не е едно и също да си познал Исус и да не си Го познал, не е едно и също да ходиш с Него и да вървиш напосоки, не е едно и също да чуваш Неговото слово и да не го чуваш, не е едно и също да Го съзерцаваш, да Го обожаваш, да намираш покой в Него, или това да не можеш да направиш всичко това. Не е едно и също да се опитваш да градиш света с Евангелието и да се опитваш да правиш това, като се уповаваш само на собствените си сили. Знаем добре, че животът с Исус е по-богат и с Него е по-лесно да намериш смисъла във всичко. Това е причината да разгласяме Благата вест. Истинският мисионер, който никога не престава да бъде ученик, знае, че Исус върви заедно с него, говори заедно с него, диша и работи с него. Той знае, че Исус живее с него, докато той върши

делото на мисията. Ако не чувстваме Неговото присъствие по време на нашето мисионерско дело, ентузиазмът ни много скоро ще се изпари, ще изгубим увереността си за смисъла на това, което вършим, ще бъдем лишени от ревност и страст. Човек, който не е убеден, въодушевен, сигурен и изпълнен с любов, няма да може да убеди никого.

267. Единени с Исус, ние търсим това, което търси Той и обичаме това, което обича Той. Стремим се към славата на Отца; живеем и работим, „за да бъде хвалена славата на Неговата благодат” (Еф. 1:6). Ако искаме да се посветим пълноценно и постоянно, трябва да загърбим всяка друга мотивация. Това е нашата най-дълбока и крайна мотивация, крайната причина и смисъл за това, което вършим: славата на Отца, към която се стреми Исус във всеки миг от Неговия живот. Като Син Той се радва вечно да бъде „в недрата на Отца” (Иоан. 1:18). Ние сме мисионери, защото Исус ни е казал, че „с това ще се прослави Моят Отец, ако вие принасяте много плод” (Иоан. 15:8). Независимо от личните ни предпочитания и интереси, от познанията и мотивацията ни, ние носим Благата вест за славата на Отца, Който ни обича.

Духовната наслада да бъдем народ

268. Божието слово също така ни призовава да осъзнаем, че сме народ: „Вие които някога бяхте не народ, а сега сте народ Божий” (1 Пет. 2:10). За да

бъдем евангелизатори на душата, трябва да развием в себе си духовен вкус към това да бъдем близо до живота на народа, да осъзнаем, че само по себе си това е извор на голяма радост. Мисията е едновременно страст за Исус и страст за неговия народ. Застанали пред разпнатия Исус, ние усещаме дълбочината на Неговата любов, която ни въодушевява и подкрепя, и същевременно, освен ако не сме слепи, започваме да разбираме, че погледът на Исус, изгарящ от любов, става все по-широк и обгръща целия Негов народ. Осъзнаваме още веднъж, че Той иска чрез нас да се доближи до Своя обичан народ. Той ни избира всред народа си и ни изпраща към народа Си, лишени от чувството за тази принадлежност, ние се лишаваме от най-дълбоката ни идентичност.

269. Самият Исус е пример за този начин на евангелизация, който ни извежда до самото сърце на Неговия народ. Колко прекрасно е за нас да съзерцаваме близостта, която Той оказва на всеки! Когато Той говори на някого, Той ги гледа в очите с дълбока любов и загриженост: „Исус, като го погледна, възлюби го.” (Марк. 10:21). Виждаме, колко открит е Той, когато среща слепеца (срв. Марк. 10:46-52), когато яде и пие с митари и грешници (срв. Марк. 2:16), без да се притеснява, че може да бъде помислен за многоядец и винопиец (срв. Мат. 11:19). Чувстваме Неговата близост, когато позволява на една грешница да умие нозете Му (срв. Лук. 7:36-50) и като приема Никодим нощем (срв. Иоан. 3:1-15). Жертвата на Исус на Кръста не е нищо друго освен кулмина-

цията на начина, по който Той изживява целия си живот. Вдъхновени от Неговия пример, ние също искаме да навлезем в тъканта на обществото, да споделим тъгата на всички, да се вслушаме в техните тревоги, да им оказваме материална и духовна подкрепа, да се радваме с радостните и плачем с плачещите, рамо до рамо с другите ние се посвещаваме на изграждането на един нов свят. Правим това обаче не по задължение, още по-малко като тегоба, а в резултат на личното си решение, което носи радост и смисъл за нашия живот.

270. Понякога се изкушаваме да бъдем християни, които стоят далеч от раните на Господ. Но Исус иска да се докоснем до тайната на хората, до страдащата плът на другите. Той иска от нас да престанем да гледаме на света, скрити в нашите лични или обществени убежища, които ни предпазват от водовъртежа на човешкото страдание, и да навлезем в реалния живот на другите хора, за да опознаем силата на нежността. Когато правим това, животът ни става прекрасно сложен и ние интензивно изживяваме смисъла на това да бъдем народ, да бъдем част от народа.

271. Вярно е, че в нашето отношение към света ни е казано да не крием причините за нашата надежда, но да не вършим това като враг, който критикува и заклеймява. Казано е съвсем ясно: „бъдете всякога готови с кротост и боязън да отговаряте всекиму” (1 Пет. 3:15) и „ако е възможно

но, доколкото зависи от вас, бъдете в мир с всички човеци” (Рим 12:18). Казано ни е също така да надвиваме „злото с добро” (Рим 12:21) неуморно да „правим добро на всички” (Гал. 6:10) без претенции да изглеждаме по-добри от другите, но „от смиреномъдрие смятайте един другото за по-горен от себе си” (Фил. 2:3). Апостолите на Господа се радват, че са „обични на целия народ” (Деян. 2:47, 4:21, 33, 5:13). Очевидно Исус не иска от нас да се държим като големци, които гледат на другите отвисоко, Той иска от нас да бъдем мъже и жени от народа. Това не е просто идея на папата или една от множеството пастирски възможности; тези насоки се съдържат в Божието слово и те са толкова ясни, директни и убедителни, че нямат нужда от интерпретация, която може само да отслаби тяхната интерпелираща сила. Нека живеем тези заповеди *sine glossa*, без коментар. Ако направим така, ще опознаем мисионерската радост от споделянето на живота с верния Божи народ, като се опитваме да запалим огън в сърцето на света.

272. Обичта към другите е духовна сила, която ни въвлеча в единение с Бог, всъщност този, който „мрази брата, той се намира в тъмнината” (1 Иоан. 2:11), „пребъдва в смърт” (1 Иоан. 3:14) и „не е познал Бога” (1 Иоан. 4:8). Бенедикт XVI споделя, че „затварянето на очите за ближния ни прави слепи за Бог”²⁰⁹, както и че любовта е

²⁰⁹ Бенедикт XVI, Енциклика *Deus Caritas Est* (25 декември 2005), 16: AAS 98 (2006), 230.

единствената светлина, която „винаги осветлява един свят в тъмнина и ни дава кураж да живеем и действваме”²¹⁰. Когато живеем мистиката на близостта с другите и търсим тяхното благоденствие, сърцата ни се разтварят широко за най-великите и най-красиви Божи дарове. Винаги, когато посрещнем друг човек с любов, научаваме нещо ново за Бог. Винаги, когато очите ни са широко отворени, за да опознаят другите, ние израстваме в светлината на вярата и познанието на Бог. Следователно, ако искаме да напреднем в духовния живот, трябва постоянно да бъдем мисионери. Евангелизаторската дейност обогатява разума и сърцето; тя разкрива нови духовни хоризонти, прави ни по-податливи на действието на Светия Дух и ни извежда извън нашите ограничени духовни рамки. Посветеният мисионер познава радостта на това да бъде извор, който се излива върху другите и ги обновява. Само човек, който познава щастието от търсенето на чуждото добро, на чуждото щастие, може да бъде мисионер. Тази откритост на сърцето е източник на радост, тъй като „по-блажено е да се дава, нежели да се взима” (Деян. 20:35). Не ще живеем по-добре, когато бягаме, крием се, отказваме да споделяме, когато престанем да даваме и се затваряме в собственото си удобство. Такъв живот не е нищо по-различно от самоубийство.

273. Моята мисия да бъда в сърцето на народа,

²¹⁰ Пак там, 39: AAS 98 (2006), 250.

не е само част от моя живот или външен белег, от който мога да се откажа; това не е „екстра” или някакво допълнение към живота. Това е нещо, което не мога да изкореня от себе си без да се саморазруша. Аз съм мисията на тази земя; това е причината да съм на този свят. Трябва да мислим себе си като дамгосани, дори предопределени към изпълнението на мисията, с която носим светлината, благослова, оживлението, градежа, лечението и освобождението. И тогава започваме да виждаме сестри с душа, учители с душа, политици с душа, хора, решили дълбоко в себе си да бъдат с другите и за другите. Но ако отделим нашия дълг (отговорност) от нашия личен живот, всичко става сиво, а ние се впускаме постепенно в търсенето на признание или в защита на собствените права и нужди. Преставаме да бъдем народ.

274. Ако трябва да споделяме живота си с другите и щедро да даваме от себе си, трябва също така да разберем, че всяка личност заслужава нашата отдаденост. Не заради техния външен вид, способности, език, начин на мислене или заради удовлетворението от това, което бихме могли да получим, а защото те са Божие творение, Негово дело. Бог е създал този човек по Своя образ и той или тя отразяват в себе си нещо от Божията слава. Всеки човек е обект на безкрайната Божия милост и Той самият присъства в техния живот. Исус е отдал Своята кръв на Кръста заради този човек. Независимо как изглежда, всяка личност

е свещена и заслужава нашата любов. И следователно, ако аз мога да помогна поне на един човек да живее по-добър живот, това може да оправдае дара на моя собствен живот. Прекрасно е да бъдем верния Божи народ. Постигаме удовлетворение, когато разрушим стените и сърцата ни се изпълнят с лица и имена!

Тайнственото дело на Възкръсналия Христос и Неговия Дух

275. Във втора глава представихме размислите си върху това, че липсата на дълбока духовност води до песимизъм, фатализъм и недоверие. Има хора, които не искат да се посветят на мисията, защото смятат, че нищо не може да се промени и че това усилие е безсмислено. Те си казват: „Защо трябва да се откажа от удобство и удоволствията, след като не мога да постигна никакви значителни резултати?“. Такова отношение наистина прави невъзможно да бъдеш мисионер. То е просто извинение да си останем затворени в удобството, леността, мрачната неудовлетвореност и празния егоизъм. Това отношение е самоунищожително, защото „човек не може да живее без надежда: тогава животът става безсмислен и непоносим“²¹¹. Ако мислим, че нашата вяра не променя нищо, нека си припомним, че Исус Христос триумфира над греха

²¹¹ Втора Специална сесия за Европа на Синода на епископите, Заключително послание, 1: *L'Osservatore Romano*, Седмично англоезично издание, 27 октомври 1999, 5.

и смъртта и е изпълнен със сила. Исус Христос живее наистина. Да го кажем по друг начин, „ако пък Христос не е възкръснал, то празна е нашата проповед“ (1 Кор. 15:14). Евангелието ни казва, че когато първите ученици отиват да проповядват, „Господ им помагаше и подкрепяваше словото с личби“ (Марк. 16:20). Същото се случва и днес. Призвани сме да открием това и да го изпитаме. Извор на нашата надежда е Христос, възкръснал и прославен, и Той няма да ни откаже подкрепата, от която се нуждаем, за да извършим мисията, която Той ни е поверил.

276. Възкресението на Христос не е събитие от миналото; то съдържа жизнена сила, която пронизва нашия свят. Знаците на възкресението се явяват там, където всичко изглежда мъртво. Тази сила е непреодолима. Често изглежда, че Бог не съществува: около нас виждаме само несправедливост, зло, безразличие и жестокост. Също така обаче е вярно, че сред тъмнината винаги изниква нов живот, който рано или късно принася плод. Животът си пробива път върху изтощената земя упорито и непобедимо. Колкото и да изглежда непрогледен мракът, доброто винаги си пробива път и рано или късно дава плод. Красотата се ражда всеки ден в нашия свят, преобразена сред бурите на историята. Истинските стойности се стремят винаги към проявление в нови форми, а човешкостта многократно се е възраждала от ситуации, които са изглеждали безнадеждни. Това е силата на Възкресението и всички носители на

Благата вест са инструменти на тази сила.

277. Непрестанно на повърхността се явяват нови и нови трудности, изпитани провали, човешка слабост, от които боли много. От опит всички знаем, че понякога изпълнението на задачата не ни носи търсеното удовлетворение, резултатите са малки, а промените са бавни, тогава се изкушаваме да се отдадем на умората. Но да сведем ръце от умора, не е същото като да ги сведем завинаги, надмогнати от хроничното недоволство и от равнодушие, което пресушава душата. Случва се понякога сърцата ни да се изморят от битката и накрая да се замислим за себе си, да се отдадем на кариеризма, на жаждата за признание, аплодисменти, награди и статут. В тези случаи не свеждаме ръцете си, тогава те изпускат това, което търсим, защото възкресението вече го няма. Тогава Евангелието – най-прекрасното послание, което може да ни предложи този свят, се оказва скрито под купчина от извинения.

278. Вярата означава и доверие в Бог, доверие, че Той ни обича истински, че е жив и способен тайнствено да се намесва, че Той не ни изоставя и че чрез Своята сила и безкрайни творчески способности може да открие доброто сред злото. Това означава да вярваме, че Той съпровожда победно в историята тези, които „са с Него, (които) са звани, избрани и верни” (Откр. 17:14). Нека повярваме на Евангелието, когато то ни казва, че

Царството Божие вече е тук и расте, тук и там по различни начини: като синаповото зърно, което израства като дърво (срв. Мат. 13:31,32), като кваса, който прави брашното да втаса (срв. Мат. 13:33) и като доброто семе, което израства сред плевелите (срв. Мат. 13:24-30) и винаги може да ни изненада приятно. Царството е тук, то се завръща, бори се да разцъфти ден след ден. Христовото възкресение навсякъде покарва кълнове на този нов свят и дори да бъдат прекършени, те израстват отново, защото възкресението вече е тайнствено вплетено в тъканта на нашата история, защото Исус не е възкръснал напразно. Нека никога не стоим встрани от този поход на живата надежда!

279. Но тъй като не винаги виждаме семената да израстват, ние се нуждаем от вътрешна сигурност, от упование, че Бог действа във всяка ситуация, дори и сред видимите отстъпления: „това съкровище ние носим в глинени съдове” (2 Кор. 4:7). Тази сигурност често е наричана „чувство за тайна”. То включва увереността, че който повери себе си на Бог, ще даде много плод (срв. Иоан. 15:5). Тази плодотворност често е невидима, изменчива и неоценима. Знаем, че животът ни ще бъде плодосен, без да твърдим, че знаем къде, кога или как. Трябва да сме уверени, че никое от нашите дела от любов няма да бъде напразно, както и жестовете ни на грижа за другите. Нито един акт на любов няма да бъде изгубен пред Бог, никое щедро усилие не е без-

смислено, никога търпението до болка няма да бъде напразно. Всичко това присъства в нашия свят като жизнена сила. Понякога ни се струва, че работата ни е безплодна, но мисията не е бизнес, нито фирмен проект, нито хуманитарна организация. Това не е представление, на което да броим зрителите, дошли заради нашата реклама; то е нещо много по-дълбоко, което не подлежи на измерване. Възможно е Бог да се възползва от нашата жертва, за да даде Своето благословение в друга част на света, която никога няма да посетим. Светият Дух действа както иска, където иска и когато иска; а ние отдаваме себе си, без да очакваме да видим зрелищни резултати. Знаем само, че това посвещение е необходимо. Нека се научим да откриваме покоя в нежната десница на Отца сред нашето творческо и доброволно посвещение. Нека продължаваме да вървим напред, нека Му дадем всичко и да Му позволим да направи така, че усилията ни да принесат плод както Му се иска.

280. Опазването на нашата мисионерска ревност жива изисква твърдо упование в Светия Дух, защото Той е този, Който „ни подкрепя в нашите немощи” (Рим. 8:26). Но тази увереност трябва да бъде подхранвана и затова ние постоянно призоваваме Светия Дух. Той може да излекува всичко, което кара нашето мисионерското начинание да линее. Вярно е, че тази вяра в невидимото може да ни накара да изгубим ориентация: то е като да се спуснем в дълбокото, без да знаем

какво ще намерим. Самият аз често съм се чувствал по този начин. Но няма по-голяма свобода от тази да се осланяш на Светия Дух и да се откажеш от стремежа да планираш и контролираш всичко до последния детайл, като вместо това се оставиш да бъдеш просвещаван, воден и насочван от Този, Който ни води, където иска. Светият Дух знае най-добре какво е необходимо във всеки момент и на всяко място. В това се състои смисълът да бъдеш тайнствено плодотворен!

Мисионерската сила на ходатайствената молитва

281. Има една молитва, която ни кара да се нагърбим със задачата за евангелизацията и да потърсим доброто на другите: това е ходатайствената молитва. Нека спрем за малко при свети Павел и да видим каква е била неговата молитва. Тя е била в полза на мнозина: „винаги във всяка моя молитва се моля с радост за всинца ви..., защото ви имам на сърце” (Фил. 1:4, 7). Виждаме, че молитвата на застъпничество за другите не ни отклонява от истинското съзерцание, защото в автентичното съзерцание винаги има място и за другите.

282. Това отношение намира израз в благодарствената молитва към Бог за другите. „Преди всичко благодаря на моя Бог чрез Исуса Христа за всички вас” (Рим. 1:8). Тази благодарност е постоянна: „Благодаря на моя Бог винаги за вас

заради даруваната вам в Христа Иисуса Божия благодат” (1 Кор. 1:4); „Благодаря на моя Бог, колчем си спомня за вас” (Фил. 1:3). Далеч от подозренията, негативизма и отчаянието, това е духовен взор, роден от дълбоката вяра в това, което Бог твори в живота на другите. Същевременно това е благодарност, която се излива от сърце, загрижено за другите. Когато евангелизаторите са подкрепени от молитвата, техните сърца са отворени, те са свободни от егоизма и са изпълнени с желание да творят добро и да споделят живота си с другите.

283. Великите мъже и жени са били и велики застъпници пред Бог в полза на другите. Застъпничеството е като „квас” в сърцето на Троицата. Това е начин за навлизане в сърцето на Отца и за откриването на нови измерения, които хвърлят светлина и променят конкретни ситуации. Можем да кажем, че Божието сърце е докоснато от нашето застъпничество (ходатайство, поръчителство), макар всъщност Той винаги да е там преди нас. Нашето ходатайство успява да направи така, че Неговата сила, Неговата любов и Неговата вяроност се изявяват все по-ярко сред народа.

II. МАРИЯ, МАЙКАТА НА ЕВАНГЕЛИЗАЦИЯТА

284. Наред със Светия Дух сред народа винаги присъства и Мария. Тя се присъединява към учениците в молитвата призоваваща слизането на

Светия Дух (Деян. 1:14) и това прави възможно мисионерския кипеж, случил се на Петдесетница. Тя е майката на Църквата, която благовести, и без нея ние никога няма истински да разберем духа на новата евангелизация.

Дарът на Исус за Неговия народ

285. На кръста, когато Исус изстрада със собствената си плът драматичната среща на греха на света и Божията милост, той усеща в нозете си утешителното присъствие на Неговата майка и Неговия приятел (ап. Йоан - б.р.). В този критичен момент, миг преди да изпълни задачата, която Му е била поверена от Неговия Отец, Исус казва на Мария: „жено, ето син ти!“. А после се обръща към своя обичан ученик: „ето майка ти!“ (Иоан. 19:26,27). Тези думи на умиращия Исус не са израз само на тревога и загриженост за Неговата майка, по-скоро те са формула на откровението, която показва тайнството на спасителната мисия. Исус оставя Своята майка да бъде наша майка. Едва след като прави това, Исус разбира, че „всичко вече е свършено“ (Иоан. 19:28). В основата на кръста, във върховния миг на новото творение Христос ни поверява на Мария. Той ни отдава на нея, защото не иска да пътуваме без майка и в този майчински образ нашият народ разчита всички тайни на Евангелието. Господ не иска да остави Църквата без тази икона на майчинството. Мария, която с вяра Го е принесла на света, съпровожда и „останалите от

семето ѝ, които пазят Божиите заповеди и имат свидетелството на Исуса Христа” (Откр. 12:17). Интимната връзка между Мария, Църквата и всеки вярващ, основаваща се на факта, че всеки по различен начин ражда Христа, по прекрасен начин е изразена от блажения Исак от Стела: „В боговдъхновените Писания, това, което се разбира обикновено за Църквата като дева и майка, в частност се разбира за Дева Мария... В известен смисъл всеки християнин е Божията невеста, майката на Христос, негова сестра и дъщеря, едновременно девствена и плодоносна... Христос живее девет месеца в храма на утробата на Мария. Той обитава до края на вековете и храма на вратата на Църквата. Той ще обитава вечно в познанието и любовта на всяка душа, изпълнена с вяра”²¹².

286. Мария успява да превърне една ясла в дом на Исус, в който одеянията са били бедни, но любовта (умилението) изобилна. Тя служи на Отца, Комуто пее хваления. Тя е приятел, който винаги е загрижен виното да не оскъдне в живота ни. Тя е жена, чието сърце е било пронизано от меч и която разбира цялата ни болка. Като майка на всички, тя е знак на надежда за всички народи, които живеят в родилните мъки на несправедливостта. Тя е мисионер, който се доближава до нас и ни съпровожда през целия ни живот, като открива сърцата ни за вратата чрез своята май-

²¹² Isaac of Stella, *Sermo* 51: PL 194, 1863, 1865.

чинска любов. Като истинска майка, тя е винаги на наша страна, тя споделя нашите битки и ни заобикаля с Божията любов. Чрез множеството нейни титли, свързани с посветените на нея светилища, Мария е свързана с историята на всеки народ, приел Евангелието, тя е част от тяхната историческа идентичност. Много родители искат децата им да бъдат кръстени в светилище на Мария, в знак на тяхното упование в нейното майчинство, което принася нови чеда на Бог. Там, в тези светилища, можем да видим как Мария събира своите деца около себе си, които, преодолявайки трудности, идват като поклонници, за да я видят и за да се оставят тя да ги види. Тук те черпят сили от Бог, за да свидетелстват и да понесат тежобите в своя живот. Мария им предлага майчинска утеха и любов и както се обръща към Хуан Диего (индианец, на когото Девата чудодейно се явява в Гуаделупе, Мексико – б.р.), тя им нашепва: „Нека в сърцето ти да няма тревога. ...Нали съм тук, твоята Майка?“²¹³.

Звезда на новата евангелизация

287. Молим нашата майка от живото Евангелие да помогне тази нова фаза на евангелизацията да бъде приета от цялата църковна общност. Мария е жена на вярата, която живее и върви във вярата²¹⁴, а „нейното изключително поклонничество във вярата е

²¹³ *Nican Moronua*, 118-119.

²¹⁴ Срв. Втори Ватикански Вселенски събор, Догматична конституция за Църквата *Lumen Gentium*, 52-69.

вечен крайъгълен камък за Църквата”²¹⁵. Мария се оставя да бъде водена от Светия Дух по пътя на вярата към служението и плодотворността. Днес гледаме към нея и се молим да ни помогне във възвестяването до всички на посланието за спасение, и за това новите ученици Христови да станат дейни евангелизатори.²¹⁶ По този път на евангелизаторско поклонничество (пилигримство) няма да липсват фази на сухота, на криене и дори отруденост като тази, която и Мария е изпитвала по време на детството Христово в Назарет. „Това е началото на Евангелието, тоест на добрата (на старобълг. ез: благата – б.р.), на радостната вест. Не е трудно да забележим още в това начало една особена тежест на сърцето, един вид „нощ на вярата”, ако се възползвам от фразата на свети Йоан Кръстни, един вид „було”, през което човек трябва да се доближи до Невидимия и да живее в близост с тайната. По същия начин Мария в продължение на дълги години живее в близост до тайната на своя Син, напредвайки в своя път на вярата”²¹⁷.

288. В делото на Църквата по евангелизацията съществува „стил на Мария”. Винаги, когато обърнем поглед към Мария, започваме отново да вярваме в революционната природа на любовта и нежността. В нея виждаме, че смирението и умилението не са чувства, изразявани от слабите, а от силните, които не искат да се отнасят към другите лошо, за да възве-

²¹⁵ Йоан Павел II, Енциклика *Redemptoris Mater* (25 март 1987), 6: AAS 79 (1987), 366-367.

²¹⁶ Срв. *Параграф* 58.

²¹⁷ Йоан Павел II, Енциклика *Redemptoris Mater* (25 март 1987), 17: AAS 79 (1987), 381.

личат себе си. Съзерцавайки Мария, ние осъзнаваме, че тя, която иска от Бог да „свали силни от престоли и въздигне смирени” и „богати отпрати без нищо” (Лук. 1:52,53), е и тази, която внася домашен уют в нашето търсене на справедливостта. Тя е и тази, която внимателно „спазваше всички тия думи, като ги слагаше в сърцето си” (Лук. 2:19). Мария е способна да разпознае следите на Божия Дух в дела големи и малки. Тя постоянно съзерцава тайната на Бог в нашия свят, в човешката история и във всекидневния ни живот. Тя е жена на делото и молитвата в Назарет, тя е нашата Дева на спешността, която „отиде набързо” (Лук. 1:39) от своя роден град, за да бъде в служение на другите. Тази динамика на справедливост и нежност, на съзерцание и грижа за другите е това, което кара църковната общност да вижда в Мария пример за евангелизация. Ние искаме с майчинската си молитва да помогне за това Църквата да стане дом на много хора и майка на всички народи и да открие пътя към раждането на един нов свят. Възкръсналият Христос ни казва, със сила, която ни изпълва с увереност и нерушима надежда: „Ето, всичко ново творя” (Откр. 21:5). Заедно с Мария ние уверено напредваме към изпълнението на този обет и отправяме към нея своята молитва:

Мария, Дева и Майко,
Ти, която беше осенена от Светия Дух
и приветства словото на живота
в недрата на твоята смирена вяра:
както ти напълно се отдаде на Вечния,
помогни ни и ние да отвърнем с „да“
на все така силния призив
да вестим благата вест за Исус.

Изпълнена с Христовото присъствие
ти донесе радост на Йоан Кръстител,
който проигра в утробата на майка му.
Преливаща от радост,
ти възпяваш великите дела на Бог.
Застанала в основата на кръста,
с непоклатима вяра
прие радостната утеха от възкресението,
и се присъедини към учениците в очакване на Духа,
от който се роди Църквата на благовестието.

Придобий и за нас нов плам, роден от възкресението,
за да можем да възвестим на всички Евангелието на
живота,
което побеждава смъртта.
Дай ни смелост да открием нови пътища,
за да може дарът на неувяхващата красота
до достигне до всеки.

Дева на вслушването и съзерцанието,
Майка на любовта, Невеста на вечното сватбено
тържество,
моли се за Църквата, чиято пречиста икона си ти,

*за да може тя никога да не се затваря в себе си
и да не губи устрема си към идващото Царство Божие.*

*Звезда на новата евангелизация,
помогни ни да носим светлото свидетелство на
общението,
служението, пламенната и щедра вяра,
справедливост и любов за бедните,
за да може радостта от Евангелието
да стигне до края на земята,
и никоя покрайнина да не остане без неговата свет-
лина.*

*Майка на живото Евангелие,
Извор на щастие за Божиите младенци,
Моли се за нас.
Амин. Алилуия!*

Дадено в Рим, в базиликата на Свети Петър, на 24 ноември, празника на Нашия Господ Исус Христос, Цар, и в края на Годината на вярата, в лето 2013-о, първата година от моя понтификат.

Franciscus